

Annyi kétségtelen, hogy sok fölösleges botránynak állták útját a pör megszüntetésével. Polónyi túlélte a vöröshajú fiatal bárónét: emlékezetes, hogy 1918-ban a közmunkatanács elnöke lett és 1920-ban hunyt el.

A grófnő kalandjai

A báróné sorsa előbb még egyszer föllendült. Újra férjhez ment *Alexander Hugo Bense*l zu *Sternau und Hohenau* birodalmi grófhoz. Fényes lakást rendeztek be a berlini-charlottenburgi Kant Strasse-n. De nemsokára eltűnt a házaspár.

Ennek a titka az volt, hogy a gróf igen sok adósságot csinált Svájcban és másutt. A baseli törvényszék el is ítélte *in contumaciam*²² négyhavi börtönbüntetésre s az ügyész nászajándékkul egy körözőlevelet prezentált. Ezért költöztek el a grófék ismeretlen helyre.

Tékozlón éltek, s mivel Rózának elfogyott a pénze, hamarosan szakítottak.

Amikor a konstantinápolyi autóversenyt rendezték, régi magyar ismerősei *Yalován* találkozottak vele. Leánya ott élőképeket produkált – amelllett sok gavallér hiába környékezte meg, a színpadon túl zárkózottan élt, míg anyja éjfélt után otthagya a föllépti díjat a török játékbankban. Később ugyanez történt egy román tengeri fürdőhelyen, Konstanzában. [...]

(*Budapest, 1908. 7–11, 33., 44–47., 64–75.*)

A budapesti magyar királyi államrendőrség

Mint a „Közbiztonság”-ban olvassuk, Schäffer Jenő budapesti rendőrfőkapitány „A rendőrség tevékenységének eredménye a prostitúció terén” c. alatt felolvasást tartott „A nemi betegségek ellen védekező egyesület” felolvasó ülésén. A szerző hosszabb cikkben foglalkozik a prostitúció minden ágával. Az éjjeli mulatókat érdeklő egyik része ez:

A szabályrendeleteknek azon rendelkezése, hogy bordélyházi kéjőnőnél a betöltött 20 év, magánkéjőnőnél pedig a betöltött 17 év a kötelező a bejegy-

²² Személyes megjelenés híján való ítélet, vagyis mikor úgy ítélnek el valakit, hogy nem jelenik meg a bírósági idézés ellenére sem a bíróság előtt.

zésnél, észrevehető változást nem idézett elő erkölcsrendészeti szempontból. Ez természetes is. A bordélyházi kéj nők összesen 10–12%-át teszik az összesnek. [...]

Ott, hol 1908-ban még kétszer annyi bordélyüzlet létezett, ma ellenben kiszorították a prostitúciót Budapestnek a legszebb részeire, úgy, hogy ha egy család bármelyik színházba vagy mulatóba menet vagy jövet, megbotránkozva kell azt tapasztalnia, hogy száz meg száz „bárcás”, „egészséglaposok” egyik-másik vendéget az utcán fogdossa; s a legrágárabb kifejezésekkel és perversitási ajánlatokkal áll elő; amit pirult arccal kell végighallgatni.

Ezt az előnyt biztosította magának Budapest ma, hogy Európában az utcai erkölccsel első helyen áll. [...]

A Nyár utcai Hungária-fürdő²³ ellen a környékbeli lakosoknak állandó volt a panaszkodás, mert a fürdő voltaképpen találkahely és vígan burjánzik ott a prostitúció. A Hungária-fürdő környékének polgársága mozgalmat indított a fürdőben fényes nappal burjánzó prostitúció meggátlására s a rendőrség néhány nap előtt négyezer korona bírságra ítélte a tulajdonosokat, Ringeréket, ezekért az erkölcstelen üzelmekért. A mozgalom eredetileg a fürdővel szomszédságban lévő polgári fiú- és lányiskola igazgatójától indult ki, akinek helyettese, Augusztin Oszkár tanár a következőket mondta el:

– A Hungária-fürdőben és a fürdő környékén egészen nyílt undorító prostitúció folyik. Jó ízlésű ember messziről kerüli ezt a vidéket, amelyet déltájban is, tehát világos nappal valósággal megszállva tartanak a pénzért vásárolható szerelem rendőrileg nyilvántartott párái. Ezek a nők kihívó – helyesebben behívó – magaviseletükkel állandóan veszélyeztették a környék lakóinak erkölcsi épségét s szerelmi üzleteiket a fürdőben bonyolították le. Ezt az állapotot lehetetlen volt tovább tűrni. Elgondolni is rettentő, hogy a főváros kellő közepén egy leányiskola közvetlen szomszédságában ilyen botrányfészek legyen, ahol nemcsak a járőkelők vannak a legocsmányabb kínálkozásoknak kitéve, de az iskola serdületlen leánykái és fiúnevendékei a legerkölcstelenebb, legaljasabb példákat látják maguk előtt. Az

23 A közfürdő a mai VII. kerületi Dohány utcában állt, Pest harmadik fürdője volt. 1897-ben új tulajdonosa a több fürdőszobás, külön vendégszobákkal és szeparékkal ellátott, belső kertes fürdőn nagy modernizálást hajtott végre. A megújult fürdőben a Nyár utca felől nyílt a kőfürdő, a hatvan kád- és a négy gőzfürdő, a Klauzál utca felől pedig a gyógyvizű népfürdő várta a vendégeket, ezeröttszáz kabinnal, büfével és külön ügynevezett divatoszállal. 1907-től 1910-ig az épület újabb bővítésekkel gazdagodott; bécsi szecessziós stílusú, gyönyörű és korszerű fürdőházat építettek hozzá, melyben egy úszóversenyek lebonyolítására is alkalmas, oszlopos úszócsarnok is volt. Az uszoda üvegkupolája mechanikusan eltolható volt, így szép időben a vendégek a szabad ég alatt fürdőzhettek. Az épület nagy része mára elpusztult.

iskola ablakaiból egyenesen a fürdőszobákba nyílik kilátás, s akárhányszor megleptük a növendékeket, amint tágra nyílt szemekkel bámulták a legvadabb orgiákat, amelyek ezekben a fürdőszobákban nap-nap után lefolynak, s amelyeknél a fürdés tudvalevőleg nem is lényeges.

(Éjjeli Mulatók Tulajdonosainak Havi Értesítője, 1912. június 16. sz.)

Wigner Samu (Arad) egyesületi elnök felhívása

Tarthatatlan helyzetünk jellemzésére a közelmúlt egy tapasztalását írom le. Nyíregyháza városában meglátogattam ottani két üzlettársunkat, akik keservesen panaszkodtak a rossz üzletmenet miatt. Hihetetlennek tűnt ez fel nekem, mert Nyíregyháza népes város és csak két éjjeli mulató van ott. Tehát magyarázatot kértem. Meg is kaptam. Egyik üzlettársam több korcsmába vezetett s mindegyikben találtunk egy-két nőt, kik rendes rendőrorvosi vizsgálat alatt állanak. Ezek a város bármely utcájában gyakorolhatják foglalkozásukat, míg ellenben ottani üzlettársainknak nőszemélyzete a város félreeső zugába van utalva; az erkölcs és közegészség megóvása céljából az éjjeli mulatókban a szeszes italok kiszolgálása legkisebb mértékben is tilos, ellenben a türelmi bárcákkal ellátott nők a korcsmákban részt vehetnek a szeszes italok bőséges fogyasztásában, sőt e célra használják fel és tűrik meg üzleteikben őket a korcsmárosok. Nyíregyházi üzlettársaink megkísérelték már e bajoknak orvoslását, de gyengéknek bizonyultak, a hatóság rájuk se hederített.

(Éjjeli Mulatók Tulajdonosainak Havi Értesítője, 1911. 1. sz. november 1. 2.)

Hajdan és most!

[Arad, Wigner Samu 2 koronás taksájú mulatója] Hogy nézett ki ezen mulató hajdanában? Ütött-kopott, törött asztalok, székek, hiányzó padozat, rossz világítás, egy sánta lábú zongora stb. Közönsége a legvegyesebb. A szobái leírhatatlan rondák, az ágyak téglával alátámasztva, összegezve, a dívanyok hegyet-völgyet képeztek a kiülésektől. A ruhafogasokat egy-egy rossz